

سیر تحول طرح‌های توسعه شهری ایران

دکتر آوندگان:

پروانه زیویار - محسن رحیمی

سرشناسه: زیویار، پروانه
عنوان و نام پدیدآورندگان: سیر تحول توسعه طرح‌های شهری ایران / پروانه زیویار - محسن رحیمی
مشخصات نشر: تهران: دانشگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا، (ص)، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری: ۳۸۱ ص. مصور، جدول، نمودار.
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۲۸-۱۱-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: شهرها و شهرستان‌ها- ایران- توسعه
موضوع: Cities and towns - Iran - Growth
موضوع: عمران شهری- ایران
شناسه افزوده: رحیمی، محسن ۱۳۵۹-
شناسه افزوده: دانشگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا، (ص)
رده‌بندی کنگره: HT ۱۴۷/الف ۹۷۹ ۱۳
رده‌بندی دیویی: ۳۰۷/۶۰۰۵
شماره کتابشناسی ملی: ۴۹ ۹۲/۰



عنوان کتاب: سیر تحول توسعه طرح‌های شهری ایران

پدیدآورندگان: پروانه زیویار - محسن رحیمی

ویراستار: علیرضا الهامی

طراح جلد و صفحه آرا: میلاد سیاتیری- آرمین مختاری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۸۲۸-۱۱-۲

شمارندگان: ۱۰۰۰ نسخه

قطع: وزیری

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

ناشر: انتشارات دانشگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا، (ص)

چاپ اول: ۱۳۹۶

امور فنی و چاپ: چاپ و صحافی دانشگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا، (ص)

دفتر فنی و توزیع: دانشگاه پدافند هوایی خاتم‌الانبیا، (ص) واحد انتشارات

حق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ می‌باشد و هرگونه چاپ، تکثیر، یا باز نشر اثر بدون مجوز ناشر به هر شکل، اعم از افست، ریسوگراف یا زیراکس به صورت متن کامل یا خلاصه شده تحت هر عنوان اعم از کتاب، جزوه یا وسیله کمک آموزشی در فضای واقعی یا مجازی ممنوع و موجب پیگرد قانونی است.

فهرست

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: تئوری‌های برنامه‌ریزی و شهرنشینی
۳	۱-۱- ویژگی‌های برنامه‌ریزی شهری
۴	۲-۱- متغیرهای اجتماعی در برنامه‌ریزی شهری
۵	۳-۱- تئوری‌های برنامه‌ریزی شهری
۵	۴-۱- تاریخ برنامه‌ریزی شهری و الگوهای اساسی آن
۵	۱-۴-۱- دوره اول برنامه‌ریزی (طرح‌های جامع)
۸	۱-۴-۱-۱- نظریه‌های مشترک طرح‌های جامع شهری
۹	۱-۴-۱-۲- انتقادات وارده به الگوی طرح‌های جامع
۱۲	۲-۴-۱- برنامه‌ریزی سیستمی
۱۳	۳-۴-۱- برنامه‌ریزی سنتی
۱۵	فصل دوم: بررسی نظریه‌های انواع شهرها
۱۷	۱-۲- مفهوم شهر
۲۱	۲-۲- شهر توانا
۲۳	۲-۳- شهر یادگیری
۲۴	۲-۴- شهر آرمانی
۲۶	۲-۵- شهر برنامه‌ریزی
۲۷	۲-۶- شهر تاب‌آور
۲۸	۲-۷- شهر امن
۲۹	۲-۸- شهر دوستدار کودک

۳۱	۲-۹- شهر دوستدار سالمند
۳۳	۲-۱۰- شهر خلاق
۳۴	۲-۱۱- شهر زیست پذیر
۳۵	۲-۱۲- شهر فشرده
۳۵	۱۳-۲- شهر سالم
۳۵	۱۴-۲- شهر کولوریک
۳۶	۱۵-۲- شهر ژنریک
۳۷	۲-۱۶- شهر سبز
۳۸	۲-۱۷- شهر پایدار
۴۰	۲-۱۸- شهر هوشمند
۴۳	فصل سوم: بررسی تاریخ شهرنشینی در ایران
۴۵	۱-۳- تاریخ شهرنشینی قبل از اسلام
۵۰	۲-۳- شهر در دوران اسلامی
۵۸	۳-۳- شهر و شهرنشینی در دوره معاصر
۶۳	۴-۳- تشدید شهرنشینی و شهرگرایی
۶۴	۵-۳- تحقق طرح‌های جامع شهری، دگرگونی مفهوم شهر
۶۴	۶-۳- سیر تحولی شبکه شهری در ایران
۶۹	فصل چهارم: سیر تحول تهیه طرح‌های توسعه شهری
۷۱	۱-۴- سیر تحول تهیه طرح‌های توسعه شهری در جهان
۷۳	۴-۱-۱- مرحله اول تحول طرح‌های توسعه شهری در جهان
۷۴	۴-۱-۲- مرحله دوم تحول طرح‌های توسعه شهری در جهان (۱۹۵۰-۱۹۰۰)

- ۱-۲-۱-۴ طرح آمستردام (۱۹۳۹-۱۹۳۴) ۷۶
- ۱-۲-۲-۴ طرح پاریس (۱۹۳۹-۱۹۳۴) ۷۶
- ۱-۲-۳-۴ طرح لندن بزرگ (۱۹۴۴) ۷۶
- ۱-۴-۳-۱ مرحله سوم (۱۹۷۰-۱۹۵۰) ۷۷
- ۱-۴-۴-۱ مرحله چهارم (۱۹۷۰ - به بعد) ۷۸
- ۲-۴-۲ سیر تحول تهیه طرح‌های توسعه شهری در ایران ۷۹
- ۱-۲-۴-۱ - مرحله اول تهیه طرح‌های توسعه شهری در ایران ۸۰
- ۲-۴-۲-۲ سیر تحول برنامه‌ریزی شهری بعد از ورود اسلام به ایران ۸۲
- ۴-۲-۲-۱-۱ قرون اولیه اسلامی ۸۲
- ۴-۲-۲-۲-۲ قرون میانی اسلامی ۸۳
- ۴-۲-۲-۳-۲ قرون متأخر اسلامی ۸۳
- ۳-۴-۱ انواع طرح‌های توسعه شهری منطقه ای در نظام برنامه‌ریزی ایران ۸۶
- ۱-۳-۴-۱ طرح جامع سرزمین ۸۶
- ۴-۳-۲-۱ طرح کالبدی ملی و منطق‌های ۸۷
- ۴-۳-۳-۱ طرح توسعه و عمران (جامع) ناحیه‌ای ۸۸
- ۴-۳-۴-۱ طرح جامع ۸۹
- ۵-۳-۴-۱ طرح تفصیلی شهر ۹۱
- ۶-۳-۴-۱ طرح‌های شهر ۹۳
- ۷-۳-۴-۱ طرح توسعه و عمران شهر و حوزه نفوذ ۹۴
- ۸-۳-۴-۱ طرح‌های بهسازی، نوسازی، بازسازی و مرمت بافت‌ها ۹۵
- ۹-۳-۴-۱ طرح‌های جزئیات شهرسازی ۹۶

- ۹۷ ۱۰-۳-۴ طرح جامع حمل و نقل شهری
- ۹۸ ۱۱-۳-۴ طرح شهرک‌ها
- ۹۸ ۱۲-۳-۴ طرح شهرک‌های مسکونی
- ۹۹ ۱۳-۳-۴ طرح شهرهای جدید
- ۹۹ ۱۴-۳-۴ طرح‌های ویژه
- ۱۰۱ ۱۵-۳-۴ طرح‌های منطقه شهری
- ۱۰۲ ۱۶-۳-۴ طرح مجموعه شهری
- ۱۰۳ ۱۷-۳-۴ طرح آماده سازی زمین
- ۱۰۴ ۱۸-۳-۴ طرح جامع شهرستان
- ۱۰۷ ۱۹-۳-۴ طرح آماده سازی نواحی جدید در شهرها
- ۱۰۷ ۴-۴-۴ پیشینه طرح‌های توسعه شهری و منطقه‌ای در ایران
- ۱۰۷ ۴-۴-۱ طرح‌های توسعه قبل از انقلاب اسلامی
- ۱۱۷ ۴-۴-۲ طرح‌های توسعه بعد از انقلاب اسلامی
- ۱۲۹ فصل پنجم: بررسی آمایش سرزمین
- ۱۳۱ ۵-۱-۱ تاریخچه آمایش سرزمین در ایران
- ۱۳۳ ۵-۲-۲ تعریف آمایش سرزمین
- ۱۳۳ ۵-۲-۱ تعاریف و مفاهیم توسعه
- ۱۳۵ ۵-۲-۲ تعاریف و مفاهیم آمایش
- ۱۳۸ ۵-۳-۳ جایگاه آمایش در نظام برنامه‌ریزی کشور
- ۱۴۲ ۵-۴-۴ زمینه‌ها و ضرورت‌های شکل‌گیری آمایش سرزمین در کشور
- ۱۴۵ ۵-۵-۵ تجارب آمایش سرزمین در کشورهای دیگر

- ۵-۶- رویدادهای مهم و تأثیرگذار در آمایش سرزمین ایران..... ۱۴۷
- ۵-۷- بررسی تجربه‌های آمایش سرزمین در کشور..... ۱۵۲
- ۵-۷-۱- تجربه ستیران ۱۳۵۳-۱۳۵۶..... ۱۵۲
- ۵-۷-۲- تجربه دفتر برنامه‌ریز یا منطق‌های ۱۳۶۲-۱۳۶۸..... ۱۵۳
- ۵-۷-۳- تجربه دفتر آمایش و برنامه‌ریزی منطق‌های ۱۳۷۷-۱۳۸۳..... ۱۵۵
- ۵-۸- اصلی‌ترین جهت‌گیری‌های آمایش ملی در کشور..... ۱۵۸
- ۵-۹- تدوین نظریه پایه توسعه ملی..... ۱۶۶
- ۵-۱۱- ضوابط ملی آمایش سرزمین..... ۱۸۱
- ۱-۱۲-۵- تحلیل بافت‌های ارزشیابی..... ۱۹۸
- ۱۲-۵-۲- خلاصه تحلیل بافت‌های ارزشیابی..... ۲۰۱
- ۵-۱۳- بررسی سیر تحولات و تغییرات در آمایش سرزمین..... ۲۰۲
- ۵-۱۳-۱- معانی و مفاهیم و تلقی‌های آمایش سرزمین..... ۲۰۲
- ۵-۱۳-۲- وظایف و شمول آمایش سرزمین..... ۲۰۴
- ۵-۱۳-۳- جایگاه آمایش در نظام تصمیم‌گیری..... ۲۰۵
- ۵-۱۳-۴- جایگاه آمایش در نظام تشکیلاتی..... ۲۰۶
- فصل ششم: سیاست‌های توسعه شهری..... ۲۰۹
- ۶-۱- چارچوب شناسی سیاست‌ها..... ۲۱۱
- ۶-۲- شاکله بندی برنامه‌ریزی استراتژیک..... ۲۱۳
- ۶-۳- تقسیم بندی سیاست‌ها..... ۲۱۳
- ۱-۳-۶- سیاست‌های برنامه‌ای..... ۲۱۴
- ۲-۳-۶- سیاست‌های اجرایی..... ۲۱۴

- ۴-۶-۴- ارزیابی سیاست ۲۱۵
- ۵-۶-۵- سیاست‌گذاری چیست؟ ۲۱۵
- ۶-۶-۶- انواع طبقه‌بندیهای خطی و مشی ۲۱۸
- ۶-۷-۶- محرک توسعه شهری (urban catalysis) ۲۱۹
- ۸-۶-۸- Wicked Problems ۲۲۵
- ۹-۶-۹- سیاست‌گذاری در حریم ۲۳۱
- ۹-۶-۹-۱- حریم، حلقه مفقوده در نظام مدیریت سیاسی فضا در تهران ۲۳۶
- ۹-۶-۹-۲- تعریف - - - - - یم ۲۳۷
- ۹-۶-۹-۳- تصویر وضعیت ۲۴۰
- ۱۱-۶-۱۱- سیاست‌نوسازی و بهسازی بافت‌های فرسوده ۲۵۶
- ۱۱-۶-۱۱-۱- بافت فرسوده ۲۵۶
- ۱۱-۶-۱۱-۲- وسعت و میزان جمعیت بافت فرسوده ۲۵۷
- ۱۱-۶-۱۱-۳- عوامل تأثیرگذار در فرسودگی بافت‌های فرسوده شهری ۲۵۹
- ۱۱-۶-۱۱-۴- آسیب‌شناسی بافت‌های فرسوده شهری ۲۶۰
- ۱۱-۶-۱۱-۵- روش‌ها و انواع الگوهای مداخله در بافت‌های فرسوده شهری ۲۶۱
- ۱۱-۶-۱۱-۶- تسهیل‌گری ۲۶۲
- ۱۱-۶-۱۱-۶-۱- ضرورت تشکیل دفترهای تسهیل‌گری‌نوسازی ۲۶۲
- ۱۱-۶-۱۱-۶-۲- برنامه‌های دفاتر تسهیل‌گری‌نوسازی ۲۶۳
- ۱۱-۶-۱۱-۷- روند سیاست‌گذاری‌ها در بافت فرسوده ۲۶۴
- ۱۱-۸-۸- تعاریف در بافت فرسوده ۲۶۴
- ۱۱-۸-۸-۱- ۱۱-۶-۱۱-نوسازی ۲۶۴

- ۲۶۵.....۲-۸-۱۱-۶-بهرسازی
- ۲۶۶.....۳-۸-۱۱-۶-بازسازی
- ۲۶۷.....۹-۱۱-۶-فرآیند بازسازی شهری
- ۲۶۹.....۱-۹-۱۱-۶-بازآفرینی
- ۲۷۴.....۲-۹-۱۱-۶-نوزایی شهری (معاصر سازی)
- ۲۷۵.....۱۰-۱۱-۶-سیاست گذاری‌ها در بافت فرسوده شهری
- ۲۸۱.....۱۱-۱۱-۶-راهبردهای نوسازی بافت فرسوده
- ۲۸۲.....۱۲-۱۱-۶-راهبردهای مناسب برای بافت فرسوده
- ۲۸۲.....۱۳-۱۱-۶-تنوعی بافت
- ۲۸۳.....۶-۱۲-سیاست ارتقاء درآمدهای پایدار
- ۲۸۴.....۱-۶-۱۲-درآمد پایدار چیست؟
- ۲۸۴.....۲-۶-۱۲-چهار عنصر یا مؤلفه مؤثر در تعیین درآمدهای پایدار شهری
- ۲۸۵.....۳-۶-۱۲-طبقه بندی درآمدهای شهرداری
- ۲۸۶.....۴-۶-۱۲-توسعه شهر در گرو درآمدهای پایدار
- ۲۸۶.....۵-۶-۱۲-چهار راهکار افزایش درآمد پایدار شهرداری
- ۲۹۰.....۶-۱۳-سیاست‌های حفظ محیط زیست شهری
- ۲۹۰.....۹-۱-راهبردها و سیاست‌های مدیریت محیط زیست؛ تعاریف و مفاهیم
- ۲۹۱.....۶-۱۳-۱-اصول بنیادی مدیریت محیط زیست
- ۲۹۱.....۶-۱۳-۲-رویکردهای مدیریت محیط زیست
- ۲۹۱.....۶-۱۳-۳-مدل‌های سیاست‌گذاری در حوزه محیط زیست
- ۲۹۱.....۹-۲-گذار از نا سیاست‌گذاری زیست‌محیطی به خط مشی‌گذاری محیط زیستی

- ۲۹۱-۱۳-۴- مزایای استقرار سیستم مدیریت زیست محیطی.....
- ۲۹۲-۱۳-۵- سیاست‌گذاری حفظ محیط زیست در ایران.....
- ۲۹۵-۱۳-۶- پیشنهاداتی در جهت سیاست‌گذاری حفظ محیط زیست شهری.....
- ۲۹۶-۱۴- سیاست‌های اجرایی دولت در تأمین مسکن گروه‌های کم درآمد شهری....
- ۲۹۷-۱۴-۱- سیاست‌های اجرا شده دولت در تأمین مسکن اقشار کم درآمد.....
- ۲۹۷-۱۴-۱-۱- سیاست‌های شهر جدید.....
- ۲۹۷-۱۴-۱-۲- سیاست ساماندهی و توانمندسازی سکونتگاه‌های غیر رسمی.....
- ۲۹۷-۱۴-۱-۳- سیاست‌های توسعه و بهسازی بافت فرسوده.....
- ۲۹۷-۱۴-۱-۴- سیاست مسکن مهر.....
- ۲۹۸-۱۵-۶- ارزیابی تأثیر اجتماعی پروژه‌ها، توسعه شهری.....
- ۲۹۸-۱۵-۶-۱- تعریف آتا.....
- ۲۹۸-۱۵-۶-۲- تأثیر اجتماعی چیست؟.....
- ۲۹۸-۱۵-۶-۳- اهداف و فوائد آتا.....
- ۲۹۹-۱۵-۶-۴- مراحل انجام آتا.....
- ۳۰۱-۱۶-۶- استراتژی توسعه شهری (CDS).....
- ۳۰۱-۱۶-۶-۱- اهمیت CDS.....
- ۳۰۱-۱۶-۶-۲- کمک CDS به توسعه شهری.....
- ۳۰۲-۱۶-۶-۳- مزایای CDS را برای شهروندان.....
- ۳۰۳-۱۶-۶-۴- اهداف سند چشم‌انداز توسعه شهری (CDS).....
- ۳۰۴-۱۶-۶-۵- مراحل اجرایی تدوین سند راهبردی توسعه شهر.....
- ۳۰۴-۱۶-۶-۶- تئوری ادوین لاک در خصوص هدف‌گذاری CDS.....

- ۱۲-۱-۶ انواع شیوه‌های ارتباط سند برنامه‌ای و اجرا ۳۰۵
- ۶-۱۷- سیاست‌های توسعه فضای سبز شهری ۳۰۶
- ۶-۱۷-۱ قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها ۳۰۸
- ۶-۱۷-۲ آئین نامه اصلاح قانون حفظ و گسترش فضای سبز در شهرها ۳۱۰
- ۶-۱۷-۳ قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها ۳۱۷
- ۴-۱۷-۶ آئین نامه اجرایی قانون حفظ کاربری اراضی و باغ‌ها ماده ۱ ۳۱۹
- ۶-۱۸- سیاست‌های مدیریت پسماندهای شهری ۳۲۳
- ۶-۱۸-۱ تعریف ناامیم ۳۲۳
- ۴-۱۸-۲ انواع مراد قبل از ساخت در پسماندهای شهری ۳۲۴
- ۶-۱۸-۲ مدیریت پسماندها در کشورها براساس میزان توسعه یافتگی ۳۲۵
- ۶-۱۸-۲-۱ مدیریت پسماند در کشورهای توسعه نیافته: ۳۲۵
- ۶-۱۸-۲-۲ مدیریت پسماند در کشورهای توسعه یافته: ۳۲۶
- ۶-۱۸-۳ ضرورت مدیریت بهینه پسماند در کشور ۳۲۶
- ۴-۱۸-۶ مهمترین قوانین بالادست در خصوص پسماند در کشور ۳۲۶
- ۶-۱۸-۵ سازمان‌ها و نهادهای مرتبط با مدیریت پسماند در کشور: ۳۳۲
- ۶-۱۸-۶ چالشهای حاکم بر مدیریت کلان پسماند کشور ۳۳۳
- ۶-۱۸-۷ راهکارهای میان مدت برای بهبود مدیریت پسماند شهری: ۳۳۳
- ۶-۱۹- سیاست‌های توسعه حمل و نقل عمومی کشور ۳۳۴
- ۶-۱۹-۲ سیر تکامل حمل و نقل در جهان ۳۳۴
- ۶-۱۹-۲ شبکه ارتباطی شهرهای ایران در گذشته ۳۳۴

- ۳-۱۹-۶ اجزاء سیستم مدیریت حمل و نقل درون شهری حال حاضر کشور و جایگاه قانونی آن ۳۳۵
- ۴-۱۹-۶ آشنایی با دفتر حمل و نقل و دبیرخانه شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور ۳۳۵
- ۵-۱۹-۶ شرح وظایف دفتر حمل و نقل و دبیرخانه شورای عالی هماهنگی ترافیک شهرهای کشور ۳۳۶
- ۶-۱۹-۶ سیاست‌ها و اهداف کلی در بخش حمل و نقل درون شهری کشور ۳۳۸
- ۸-۱۹-۶ اقدامات انجام شده و در دست اقدام برای رسیدن به اهداف توسعه حمل و نقل عمومی ۳۴۳
- ۹-۱۹-۶ بهبود عبور و مرور ۳۴۶
- ۱۰-۱۹-۶ مدیریت مصرف سوخت ۳۴۷
- ۲۰-۶ ساختار مدیریت شهری در کشور ۳۴۹
- ۱-۲۰-۶ مجمع تشخیص مصلحت نظام ۳۴۹
- ۲-۲۰-۶ مجلس شورای اسلامی ۳۴۹
- ۳-۲۰-۶ وزارت کشور ۳۵۰
- ۴-۱۹-۶ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران ۳۵۱
- ۵-۱۹-۶ وزارت مسکن و شهرسازی ۳۵۲
- ۶-۱۹-۶ سازمان مدیریت و برنامه ریزی ۳۵۳
- ۲۰-۶ سند چشم‌انداز ۳۵۵
- ۱-۲۰-۶ برنامه‌های پنج ساله دولت پنجم ۳۵۵
- ۲-۲۰-۶ برنامه دوم پنج ساله مدیریت شهری ۳۵۶
- منابع ۳۵۹

تهیه و تدوین برنامه‌های توسعه شهری در جهان و ایران با مفهوم امروزی از قدمت زیادی برخوردار نیست ولی تلاش‌های انجام گرفته در این خصوص به زمان‌های گذشته باز می‌گردد، نخستین تلاش‌هایی که به نوعی در راستای نظم دهی به سکونتگاه انسانی بوده است که اولین سرچشمه‌های تدوین برنامه توسعه را فراهم نموده است. تفکر در خصوص تهیه طرح برای شهر و بررسی ابعاد مختلف توسعه آتی آن از قدمت زیادی برخوردار نیست و واقعیت آن است که با هریک از تقسیم‌بندی‌های انجام گرفته در این خصوص مقایسه شود مشخص می‌گردد که مدت زمان قابل تصور برای تفکر و تهیه طرح شهری - اکتدو قرن است که از اوایل قرن نوزدهم به بعد را شامل می‌شود. بنابراین شهرسازی نسبت به برخی علوم دیگر از عمر کوتاهی برخوردار است و خصوصاً در جریان تحولات انجام گرفته در طول دو سده اخیر نه با نوآوری مواجه بوده است که بعضاً دگرگون کننده برخی بنیان‌های اساسی این علم شده است. بنا بر همین سبب، شهرسازی از نظریه‌پردازی صرف در باب مباحث اجتماعی، اقتصادی و یا ایده آل‌گرایی و تخیل پردازی شروع و قریب یک قرن با این شیوه تفکر تداوم می‌یابد. (اوایل قرن نوزدهم با نظریات رابرت اوئن، شارل فوریه، ژول ورن، ژان باتیست گودن و دیگران) وارد شدن عرضه مهندسی عمدتاً با مفهوم انحصار سازش که عموماً با ماهیت عمران و ساختمان سازی قابل بیان است، تغییر عمیقی در اندیشه و شیوه شهرسازی به جای می‌گذارد و باعث می‌شود که ماهیتاً جایگاهی زمینی پیدا کند و از تخیلات به واقعیت‌ها پیوسته تغییر یابد. به همین دلیل توجه به جنبه‌های کالبدی شهر هم در نقشه شهری (طرح خیابان‌بندی، سترنجی Grid Iron) و هم عناصر شهری (میدان‌های بزرگ توسط بارن اوسمان) نمود می‌یابد از این جهت اصول نظری شهرسازی مدرن پایه‌ریزی می‌شود و توجه شدید به کمیات معماری و جدایی فعالیت‌های شهری به عنوان یک اصل اجتناب‌ناپذیر معرفی می‌گردد (تفکرات لکر بوزیه ۱۹۶۵-۱۸۸۷). از طرف دیگر وقوع جنگ جهانی دوم و تبعات ناشی از تخریب همه جانبه شهرها در اثر جنگ، باعث شد که توسعه شهری از نگاه تک بعدی به چند وجهی تغییر یابد و به همین دلیل توجه به مشکلات شهری از نگاه جامع دیدن به همه مسائل شهری مطرح می‌گردد. به این امید که جامع بینی بتواند همه پیچیدگی‌های نظام شهری را حل کند و محققان مختلف هریک از فراخور علم مکسب خود به شناخت و تحلیل برسند. نتیجه نهایی این تحول، این بود که امر شهرسازی جامعیت می‌یابد و متخصصان اقتصاد، جامعه شناسی، جغرافیا، حقوق و ... علاوه بر معمار و مهندس قبلی برای تدوین طرح شهری فرا خوانده می‌شوند و همین امر مقدمه‌ای

بر تولد دانش شهرسازی در مفهوم آکادمیک آن می‌شود، شاید بتوان گفت که ویژگی‌های این دوره رجعت به دوران نخست شهرسازی است که در آن تخصص‌های غیر فنی در عرصه‌های نظری و خصوصاً با گرایش‌های اقتصادی، اجتماعی و مالی به ارائه ایده پرداختند. اما در عین حال به دلیل تلفیق تخصص‌های گوناگون، نقش محوریت یک حرفه (اعم از معمار یا جامعه‌شناسی و اقتصاد) از بین رفته و تفکر جامع‌نگری در طرح‌های توسعه شهری گسترش می‌یابد.

از اوایل دهه ۱۹۷۰ میلادی، ضرورت کاربرد روش‌های جایگزین مطالعات جامع در طرح‌های شهری مطرح می‌گردد. تأکید بر نظریات جایگزین، خصوصاً نظریه عمومی سیستم‌ها عنوان می‌شود. به عبارتی رابطه آن با محیط (شهروند با شهر) و عناصر تشکیل دهنده سیستم شهری در شیوه جدید مطرح می‌شود. از این نظر نگاه به شهر همچون سیستمی پیچیده، احتمالی و در حال تکامل دیده می‌شود که استفاده از مبانی نظری روش‌های عملی آن در مطالعات شهری، اجتناب‌ناپذیر است. توجه به شهر باید همچون مجموعه‌ای از عناصر باشد که با هم چنان در رابطه‌ای متقابل قرار می‌گیرند که تغییر در هر عنصر تشکیل دهنده مجموعه موجب تغییر سایر عناصر و در نتیجه کل مجموعه می‌شود. عناصر سیستمی که در یک شهر قابل بررسی است شامل، انسان، فعالیت‌ها، مکان اختصاص یافته به آن‌ها و ارتباطات مادی و غیرمادی است.